

PREPORUKE ZA USVAJANJE ODGOJNO – OBRAZOVNIH ISHODA ZA VJEROUČENIKE S VIŠESTRUKIM TEŠKOĆAMA - RADIONICA-

Katehetska jesenska škola,
Zagreb, 20.-21. listopada 2023. godine
Dijana Stanić, dipl. kateheta, mentorica u zvanju

MOLITVENI POČETAK

Iz Jorg Zink: Kako danas moliti

- Upoznavanje kroz razgovor o tome što utječe na izbor vjeronaučnih aktivnosti za vjeroučenike s višestrukim teškoćama
- OPIS RADIONICE:
- Uvodno: Učenje i poučavanje učenika s višestrukim teškoćama predmeta Katolički vjeronauk
- Odgojno – obrazovni ishodi, sadržaji i razine usvojenosti po dobnim skupinama i organizacijskim područjima
- Primjer gika
- Rad u malim grupama
- Predstavljanje osmišljenih prijedloga drugima
- Molitveni završetak

CILJ: osmisliti prijedloge aktivnosti za usvajanje odg.-obr. Ishoda za vjeroučenike s višestrukim teškoćama

ISHODI:

- Upoznati jake i slabe strane vjerouč. s viš. t.
- Upoznati učenje i poučavanje predmeta KVj za učenike s viš.t.
- Osmisliti prijedloge vjeronaučnih aktivnosti za usvajanje odg.-obr. Ishoda

F) UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA

- Kriterij cjelovitosti: Učenje i poučavanje KVJ u školi temelji se na prepoznavanju i razumijevanju religijskih i vjerskih pojmova i njihovom implementiranju u svakodnevni život
- Odgojno-obrazovna i metodička posebnost KVJ: dinamičan susret osoba, susret učenika i vjeroučitelja s otajstvom Božje riječi i Božje milosti
- Pristup primjeren odg.-obr. potrebama i specifičnostima svakog učenika
- Uvjeti u okruženju
- Na temelju inicijalne procjene (polazi se od iskustva vjere koju učenik ima)
vjeroučitelj izrađuje IK za svakog učenika (odg.-obr. ishodi, sadržaji, strategije učenja i poučavanja, vrednovanje postignuća učenika)
- Važna uključenost roditelja u sve faze: izrade, provedbe i evaluacije IK

F) UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA

- Planirati aktivnosti u kojima je učenik u središtu
- Postupno proširivanje pojmova; rad u kraćim vremenskim intervalima s čestim ponavljanjima, češće provjeravanje razumijevanja, česta izmjena aktivnosti radi zadržavanja pažnje i koncentracije uz primjerenu razinu podrške
- Kroz dobnu skupinu se odg.-obr. ishodi ponavljaju i prema individualnim mogućnostima sadržajno proširuju
- Primjerene i razrađene strategije podrške u pripovijedanju
- Polazna točka: neposredna iskustva učenika i svakodnevne životne situacije.....izvanučioničke aktivnosti
- Vjeronaučna didaktička pomagala i vjeronaučna učionica
- Individualni rad i rad u paru; grupiranje s drugim skupinama i razredima
- izvanučionička nastava, INA, izvanškolske aktivnosti i raz. školski i međuškolski projekti

D) ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, SADRŽAJI I RAZINE USVOJENOSTI PO DOBNIM SKUPINAMA I ORGANIZACIJSKIM PODRUČJIMA

U Predmetnim kurikulumima slijedeći elementi čine cjelinu:

Odgojno-obrazovni ishodi

Razrada ishoda

Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti dobar

Sadržaji

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

OPISNICE RAZINA ISHODA UČENJA

R A Z.	ZNANJA	VJEŠTINE			SAMOSTALNOST	ODGOVORNOST
		SPOZNAJNE VJEŠTINE	PSIHOMOTORIČKE VJEŠTINE	SOCIJALNE VJEŠTINE		
3.	Razumijevanje činjenica, pojmova, postupaka i načela važnih za područje rada i/ili učenja u <u>djelomično poznatim uvjetima.</u>	Tumačenje, procjenjivanje, odabiranje i korištenje važnih činjenica, pojmova i postupaka u rješavanju složenijih, definiranih zadataka ili problema unutar specifičnog područja rada i/ili učenja u poznatim uvjetima.	Izvođenje složenih radnji primjenom različitih jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično poznatim uvjetima.	Primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u poznatim socijalnim uvjetima.	Izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u poznatim uvjetima.	Preuzimanje odgovornosti za izvršenje složenih zadataka u poznatim uvjetima.
2.	Razumijevanje osnovnih činjenica i pojmova u <u>jednostavnim i poznatim situacijama specifičnima za područje rada i/ili učenja.</u>	Provedba konkretnih, logičkih, misaonih procesa korištenja poznatih činjenica i postupaka potrebnih za izvršavanje <u>skupa povezanih, jednostavnih zadataka u poznatim uvjetima.</u>	Izvođenje radnji te primjena jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u <u>poznatim uvjetima.</u>	Primjena jednostavne komunikacije i suradnje u interakciji s pojedincima u <u>poznatim socijalnim situacijama.</u>	Izvršenje skupa jednostavnih zadataka <u>uz neposredno stručno i povremeno vodstvo u poznatim uvjetima.</u>	Preuzimanje odgovornosti za izvršenje jednostavnih zadataka i odnosa s drugima u <u>poznatim uvjetima.</u>
1.	Razumijevanje osnovnih općih činjenica i pojmova u <u>jednostavnim i poznatim svakidašnjim situacijama.</u>	Provedba jednostavnih, konkretnih, logičkih misaonih procesa potrebnih za <u>rješavanje jednostavnih i jasno definiranih zadataka u poznatim uvjetima.</u>	Izvođenje jednostavnih radnji u <u>poznatim uvjetima.</u>	Primjena općih pravila ponašanja u <u>poznatim socijalnim situacijama.</u>	Izvršenje jednostavnih zadataka <u>uz neposredno stručno i stalno vodstvo u poznatim uvjetima.</u>	Preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadataka u <u>poznatim uvjetima.</u>

GLAGOLI DOBRI I LOŠI

Izborom preciznih i aktivnih glagola, uz pripadajuće uvjete izvršenja tih aktivnosti, prikazujemo razinu složenosti ishoda učenja. Ovdje dajemo popis čestih preporučenih glagola (sortirano po složenosti, od najniže prema višim):

1. **PAMĆENJE (pamćenje i dosjećanje informacija, prisjećanje)** identificirati, imenovati, iskazati / izreći (definiciju / pravilo / zakon), ispisati, ispričati, izdvojiti, izvjestiti, nabrojiti, navesti, opisati, označiti, ponoviti, prepoznati / odabrati, prisjetiti se, poredati, sastaviti popis, sjetiti se (NE: definirati, zapamtiti);

2. **RAZUMIJEVANJE (shvaćanje, sposobnost organiziranja i uređivanja, razumijevanje onog što je pročitano, slušano, ...)** dati primjer, diskutirati, grupirati, identificirati, izdvojiti, izračunati, izraziti (svojim riječima), izvjestiti, klasificirati, objasniti (glavnu ideju), opisati, pokazati, predvidjeti, preoblikovati, prepoznati, raspraviti, razlikovati, razmotriti, sažeti, smjestiti, svrstati, usporediti;

3. **PRIMJENJIVANJE (upotrebljavanje općeg koncepta za rješanje problema)** demonstrirati, ilustrirati, interpretirati, intervjuirati, isplanirati, istražiti, izabrati, izložiti, izračunati, izvesti, koristiti, odabrati, otkriti, pokazati, povezati, predvidjeti, prevesti, prikazati, prikupiti, prilagoditi, primijeniti (pravilo / zakon / ...), provesti, protumačiti, rasporediti, riješiti, rukovati, skicirati, upotrijebiti, (NE: vježbati, navesti primjer);

4. **ANALIZIRANJE (rasčlamba na sastavnice u svrhu prilagodbe novim informacijama)** analizirati, identificirati (motive, razloge, uzroke, posljedice), ispitati, izdvojiti, izračunati, kategorizirati, komentirati, nacrtati, napraviti dijagram (graf, mapu), povezati, preispitati, procijeniti, proračunati, provjeriti, raščlaniti, razlikovati, razlučiti, riješiti, skicirati, sortirati, suprotstaviti, usporediti, ustanoviti (sličnost / razliku), (NE: eksperimentirati, raspravljati);

5. **SINETIZIRANJE (povezivanje dijelova ili ideja u cjelinu, o iskazivanje originalnosti)** dizajnirati, formulirati / oblikovati, generalizirati / uopćavati, generirati, integrirati, izgraditi, klasificirati, kombinirati, konstruirati, kreirati, napisati, normirati, organizirati, osmisliti, otkriti, planirati, postaviti hipotezu, povezati, predložiti, predvidjeti, preurediti, prezentirati, pripremiti, rasporediti, razviti, sastaviti (prijedlog / rješenje), skladati, složiti, stvoriti, upravljati, urediti, voditi, zaključiti;

6. **VRJEDNOVANJE (ocjena vrijednosti nečega / nekoga)** argumentirati mišljenje, izabrati opciju, izmjeriti, kritički prosuđivati, obraniti stav, ocijeniti, opravdati, odabrati, podržati, poduprijeti, potvrditi, predvidjeti, preispitati, preporučiti, procijeniti, prosuđiti, rangirati, samoprocijeniti, samovrjednovati, usporediti, utvrditi, valorizirati, vrjednovati, zaključiti;

7. **KREIRANJE (misli se na novo)** Jednako kao kod *SINETIZIRANJA* te dodatno: izumiti, stvoriti.

Primjer glagola koji nisu mjerljivi i ne preporučuju se:

o **nemjerljivi**: biti osposobljen; biti sposoban; imati znanje; imati osnovna znanja; imati snažan smisao za; naučiti; ovladati; osposobljavati se za; osvijestiti; postići; poznavati; primjenjivati znanje; rabiti činjenično znanje; razumjeti; razviti potrebe; upoznati; usvojiti; shvatiti da se isti događaj i pojave mogu različito tumačiti; spoznati osnovna načela; steći znanja / sposobnost / stav; zapamtiti; znati, te slične nemjerljive glagole.

Izborom preciznih i aktivnih glagola, uz pripadajuće uvjete izvršenja tih aktivnosti, prikazujemo razinu složenosti ishoda učenja. Ovdje dajemo popis čestih preporučenih glagola (sortirano po složenosti, od najniže prema višim):

1. **PAMĆENJE (pamćenje i dosjećanje informacija, prisjećanje)** identificirati, imenovati, iskazati / izreći (definiciju / pravilo / zakon), ispisati, ispričati, izdvojiti, izvjestiti, nabrojiti, navesti, opisati, označiti, ponoviti, prepoznati / odabrati, prisjetiti se, poredati, sastaviti popis, sjetiti se (NE: definirati, zapamtiti);

2. **RAZUMIJEVANJE (shvaćanje, sposobnost organiziranja i uređivanja, razumijevanje onog što je pročitano, slušano, ...)** dati primjer, diskutirati, grupirati, identificirati, izdvojiti, izračunati, izraziti (svojim riječima), izvjestiti, klasificirati, objasniti (glavnu ideju), opisati, pokazati, predvidjeti, preoblikovati, prepoznati, raspraviti, razlikovati, razmotriti, sažeti, smjestiti, svrstati, usporediti;

3. **PRIMJENJIVANJE (upotrebljavanje općeg koncepta za rješanje problema)** demonstrirati, ilustrirati, interpretirati, intervjuirati, isplanirati, istražiti, izabrati, izložiti, izračunati, izvesti, koristiti, odabrati, otkriti, pokazati, povezati, predvidjeti, prevesti, prikazati, prikupiti, prilagoditi, primijeniti (pravilo / zakon / ...), provesti, protumačiti, rasporediti, riješiti, rukovati, skicirati, upotrijebiti, (NE: vježbati, navesti primjer);

GODIŠNJI IZVEDBENI KURIKULUM KATOLIČKOG VJERONAUKA

ZA I. DOBNE SKUPINE: OOS2 (7-10god.)

1 sat tjedno / Školska godina 2023./24.

MJE SEC	BROJ SATI	TEMA / podteme	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI	MPT I KORELACIJA
R U J A N	4	I. UPOZNAJEMO SE 1. Stvoren sam tako čudesno: što sve mogu doživjeti i činiti 2. Moja obitelj 3. Učionica – mjesto prijateljstva i susreta 4. Pravila prijateljstva	PPSK KV A.1.1. Učenik izražava osnovne doživljaje o sebi i svijetu, te opisuje sebe i druge kao Božja stvorenja. PPSK KV A.1.2. Učenik opisuje različite zajednice kojima pripada i njihovu važnost za vlastiti život. PPSK KV C.1.1. Učenik povezuje važnost i ljepotu zajedništva s konkretnim životnim primjerima. PPSK KV C.1.2. Učenik primjenjuje pravila pristojnog ponašanja u svojoj okolini (obitelji, školi, skupini, na vjeronauku i u crkvi).	GOO C.1.1. Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu OSR A.1.1. Razvija sliku o sebi OSR B.1.1. Prepoznaje i uvažava potrebe i osjeća druge PPSK UVIŠO A.1.1. Učenik prepoznaje svoje osobne podatke i obilježja. PPSK UVIŠO A.1.2. Učenik prepoznaje osobe iz svojeg okruženja. PPSK SOS D.1.3. Učenik prepoznaje i imenuje jednostavne aktivnosti u svom domu.
L I S T O P A D	4	5. Ponavljanje I. tematske cjeline II. ČUDESNI BOŽJI SVIJET 6. Dani zahvalnosti 7. Život je Božji dar 8. Bog je dobri Otac	PPSK KV A.1.1. Učenik izražava osnovne doživljaje o sebi i svijetu, te opisuje sebe i druge kao Božja stvorenja PPSK KV B.1.1. Učenik imenuje Boga kao Stvoritelja i dobrog Oca PPSK KV C.1.1. Učenik povezuje važnost i ljepotu zajedništva s konkretnim životnim primjerima. PPSK KV C.1.2. Učenik primjenjuje pravila pristojnog ponašanja u svojoj okolini (obitelji, školi, skupini, na vjeronauku i u crkvi). PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi te kroz crkvene blagdane.	ODR A.1.2. Opisuje raznolikost u prirodi i razlike među ljudima OSR A.1.1. Razvija sliku o sebi OSR A.1.4. Razvija radne navike OSR B.1.2. Razvija komunikacijske kompetencije Zdravlje B.1.2. Razlikuje osnovne emocije i razvija empatiju PPSK UVIŠO A.1.7. Učenik prepoznaje biljni i životinjski svijet u svojem okruženju. PPSK LK A.1.1. Učenik odgovara na različite poticaje likovnim

				izražavanjem PPSK GK B.1.1. Učenik pjeva/izvodi pjesme i brojalice samostalno ili sudjelujući u zajedničkoj izvedbi glazbe.
S T U D E N I	4	9. Bog Otac mi daje anđela čuvara 10. Ponavljanje II. tematske cjeline III. SLAVIMO ISUSOV ROĐENDAN 11. Čekamo Isusov rođendan 12. Anđeo Gabriel donosi Radosnu vijest	PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi te kroz crkvene blagdane. PPSK KV B.1.1. Učenik imenuje Boga kao Stvoritelja i dobrog Oca PPSK KV C.1.1. Učenik povezuje važnost i ljepotu zajedništva s konkretnim životnim primjerima. PPSK KV A.1.2. Učenik opisuje različite zajednice kojima pripada i njihovu važnost za vlastiti život.	Zdravlje B.1.2. Razlikuje osnovne emocije i razvija empatiju ODR A.1.1. Prepoznaje svoje mjesto i povezanost s drugima u zajednici OSR A.1.2. Upravlja emocijama i ponašanjem OSR A.1.3. Razvija svoje potencijale PPSK LK A.1.1. Učenik odgovara na različite poticaje likovnim izražavanjem
P R O S I N A C	3	13. I sveti Nikola donosi darove 14. Božić – Isusov rođendan 15. Isus živi u obitelji	PPSK KV C.1.1. Učenik povezuje važnost i ljepotu zajedništva s konkretnim životnim primjerima. PPSK KV C.1.2. Učenik primjenjuje pravila pristojnog ponašanja u svojoj okolini (obitelji, školi, skupini, na vjeronauku i u crkvi). PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi te kroz crkvene blagdane.	Zdravlje B.1.2. Razlikuje osnovne emocije i razvija empatiju ODR A.1.1. Prepoznaje svoje mjesto i povezanost s drugima u zajednici OSR A.1.2. Upravlja emocijama i ponašanjem OSR A.1.3. Razvija svoje potencijale PPSK SOS D.1.4. Učenik prepoznaje običaje uz pojedine blagdane. PPSK GK B.1.1. Učenik pjeva/izvodi pjesme i brojalice samostalno ili sudjelujući u zajedničkoj izvedbi glazbe.
S I J E Č A	3	16. Ponavljanje III. cjeline i provjera znanja IV. ISUS VOLI LJUDE	PPSK KV B.1.2. Učenik opisuje Isusa kao prijatelja koji oprašta i ljubi svakog čovjeka. PPSK KV C.1.2. Učenik	Zdravlje B.1.2. Razlikuje osnovne emocije i razvija empatiju ODR A.1.1. Prepoznaje svoje mjesto i

NJ		17. Isus govori lijepe riječi i pomaže ljudima 18. Isus posebno voli djecu	primjenjuje pravila pristojnog ponašanja u svojoj okolini (obitelji, školi, skupini, na vjeronauku i u crkvi).	povezanost s drugima u zajednici OSR A.1.3. Razvija svoje potencijale
V E L J A Č A	3	19. Ponavljanje IV. cjeline V. USUSRET USKRSU 20. Pripremamo se za Uskrs 21. Ljudi kliču Isusu „Hosana“	PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi te kroz crkvene blagdane. PPSK KV B.1.2. Učenik opisuje Isusa kao prijatelja koji oprašta i ljubi svakog čovjeka.	Zdravlje B.1.2. Razlikuje osnovne emocije i razvija empatiju ODR A.1.1. Prepoznaje svoje mjesto i povezanost s drugima u zajednici OSR A.1.2. Upravlja emocijama i ponašanjem OSR A.1.3. Razvija svoje potencijale PPSK LK A.1.1. Učenik odgovara na različite poticaje likovnim izražavanjem
O Ž U J A K	4	22. Isus se oprašta s prijateljima 23. Isus je jako trpio i umro 24. Isus je živ! 25. Ponavljanje V. tematske cjeline	PPSK KV B.1.2. Učenik opisuje Isusa kao prijatelja koji oprašta i ljubi svakog čovjeka. PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi te kroz crkvene blagdane. PPSK KV A.1.2. Učenik opisuje različite zajednice kojima pripada i njihovu važnost za vlastiti život. PPSK KV C.1.1. Učenik povezuje važnost i ljepotu zajedništva s konkretnim životnim primjerima PPSK KV C.1.2. Učenik primjenjuje pravila pristojnog ponašanja u svojoj okolini (obitelji, školi, skupini, na vjeronauku i u crkvi).	Zdravlje B.1.2. Razlikuje osnovne emocije i razvija empatiju ODR A.1.1. Prepoznaje svoje mjesto i povezanost s drugima u zajednici OSR A.1.2. Upravlja emocijama i ponašanjem OSR A.1.3. Razvija svoje potencijale OSR A.1.4. Razvija radne navike OSR C.1.3. Pridonosi skupini PPSK UUIŠO C.1.2. Učenik slijedi osnovna pravila ponašanja u užem okruženju. PPSK SOS D.1.4. Učenik prepoznaje običaje uz pojedine blagdane. PPSK GK B.1.1. Učenik pjeva/izvodi pjesme i brojalice samostalno ili sudjelujući u zajedničkoj izvedbi glazbe.

T R A V A N J	3	VI. BOG – ISUSOV I NAŠ OTAC 28. Proslavili smo Uskrs 29. U crkvi stanuje Bog 30. Bog nas voli i čeka u molitvi	PPSK KV A.1.2. Učenik opisuje različite zajednice kojima pripada i njihovu važnost za vlastiti život. PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi te kroz crkvene blagdane. PPSK KV B.1.2. Učenik opisuje Isusa kao prijatelja koji oprašta i ljubi svakog čovjeka.	ODR A.1.1. Prepoznaje svoje mjesto i povezanost s drugima u zajednici OSR A.1.2. Upravlja emocijama i ponašanjem OSR A.1.3. Razvija svoje potencijale PPSK UUIŠO C.1.1. Učenik prepoznaje svoju ulogu i ulogu članova zajednice u svom okruženju. PPSK SOC B.1.2. Učenik razvija adaptivne vještine u socijalnom okruženju.
S V I B A N J	4	31. Slava Ocu 32. Pozdravljamo Mariju 33. i 34. Ponavljanje VI. Cjeline	PPSK KV B.1.1. Učenik imenuje Boga kao Stvoritelja i dobrog Oca PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi te kroz crkvene blagdane.	Zdravlje B.2.1. Razlikuje vrste komunikacije OSR A.1.1. Razvija sliku o sebi
L I P A N J	3	35. Ponovimo što smo ove školske godine naučili 36. i 37. Isus je i na praznicima s nama	PPSK KV A.1.2. Učenik opisuje različite zajednice kojima pripada i njihovu važnost za vlastiti život. PPSK KV B.1.2. Učenik opisuje Isusa kao prijatelja koji oprašta i ljubi svakog čovjeka. PPSK KV C.1.1. Učenik povezuje važnost i ljepotu zajedništva s konkretnim životnim primjerima. PPSK KV A.1.1. Učenik izražava osnovne doživljaje o sebi i svijetu, te opisuje sebe i druge kao Božja stvorenja	OSR A.1.1. Razvija sliku o sebi PPSK SOC A.1.2. Učenik upravlja svojim emocijama i ponašanjem. PPSK LK A.1.1. Učenik odgovara na različite poticaje likovnim izražavanjem

Rad u grupama

- 25-30 minuta
- 4 grupe
- Svaka grupa, nakon što prouči ishode i jake i slabe strane vjeroučenika s višestrukim teškoćama iz OOS3, osmišljava prijedloge za ostvarivanje zadanog odg. – obr. Ishoda za pojedinu dobnu skupinu prema predloženom GIKu i Inicijalnoj procjeni
- Predstavnik svake grupe iznosi prijedloge grupe

ZAKLJUČNO

- Osmišljene prijedloge ostvarivanja odgojno – obrazovnih ishoda vjeroučitelji mogu koristiti u svom vjeronaučnom radu s učenicima s višestrukim teškoćama koji se školuju prema PPSK
- Znanja usvojena na ovoj radionici koriste razvoju vjeronaučnih kompetencija i vještina u osmišljavanju novih prijedloga ostvarivanja odg. – obr. Ishoda za vjeroučenike s višestrukim teškoćama

MOLITVENI ZAVRŠETAK

Marijanska pjesma

Preporuke za usvajanje odgojno -
obrazovnih ishoda za vjeroučenike
s višestrukim teškoćama

HVALA
NA
PAŽNJI